

Pasningsvejledning for vagtler af Coturnix slægten

1. Fugleart

Coturnix coturnix	Vagtlet (<i>tidligere Europæisk Vagtlet</i>)
Coturnix japonica	Japansk Vagtlet
Coturnix coromandelica	Regnvagtlet
Coturnix delegorguei	Harlekinvagtlet
Coturnix chinensis	Kinesisk Dværgvagtlet

2. Fuldvoksen størrelse

Kinesisk Dværgvagtlet ca. 14 cm - Harlekinvagtlet 15-18 cm – de øvrige 16-18 cm

3. Forventet levealder

5-8 år

4. Anbefalet størrelse og indretning af anlæg eller bur

De bør aldrig holdes i små bure, idet de hvis de bliver forskrækkede flyver lodret op med stor kraft, og vil skade sig selv. En voliere bør være min. L: 100; B100; H 150 cm

Er volieren lavere end 150 cm, bør man opsætte stof eller lign. under taget, som kan tage af, når de flyver op.

En udendørs voliere bør være delvist overdækket, sådan at bundlaget af sand, jord, skovbund eller lign. kan holdes tørt i dele af volieren.

Volierens sider bør være nedgravet min. 35 cm, for at undgå skadedyr.

De går fint sammen med småfugle, især i større beplantede volierer. Om vinteren bør de holdes i et lunt inderrum. Vagtlet og Japansk vagtlet klarer sig dog fint ude, hvis volieren er overdækket og siderne afdækket med plast eller lign.

5. Særlige pasningsbehov, herunder særlige krav til temperaturforhold

Dværgvagtler kan gå i udendørs voliere året rundt, de skal dog i så fald være fuldt over- og afdækkede om vinteren, ligesom der skal være nogle fyrretræer de kan komme ind under, og her må bundlaget godt være nåle fra fyr og gran, bølgeblade, mos, m.v.

De går dog bedst indendørs om vinteren i et rum der er min. frostfrit, så fryser drikkevandet ikke, der kan være lys i op min. 10 timer sådan at de kan finde foderet.

6. Stimulering og behov for motion

De er rimelig aktive og bevæger sig rundt i volieren for at undersøge hvad der er på bunden. Giv dem derfor en græstørv, lidt skovbund eller lign., de vil straks begynde at rode rundt i det og finder måske lidt tilskud til menuen. Får de lidt grønt, et blad af mælkebøtte eller lignende kan de godt bruge en del tid på at flytte rundt med det.

7. Fodring

Som grundfoder bør de have en god frøblanding. Tropebl., Undulatbl. og måske Parakitbl. Til de største arter. Desuden meget gerne lidt frø af blå valmue, som for øvrigt er god til at holde maven i orden på alle fugle. For at øge proteinindholdet kan frøet gives som opblødt eller spiret frø. Sæt frøet i vand i et døgn, skyl det godt i en si for at undgå svampedannelse. Ønsker man spirer skal det henstå i yderligere et døgn. De holder meget af skovfugleblandinger med græsfrø og frø af "ukrudt". De æder meget gerne frugt og grøntsager som æble, agurk, gulerod og et salatblad. Om sommeren mælkebøtte og fuglegræs, samt små frøgræsser. Får de en lille græstørv, vil de udover kræsset kunne finde insekter, orme og andet spiseligt, ligesom de gerne tager levende foder som melorme, fluelarver, myrepupper, ørentvister, m.v. Insekterne er især vigtige når der små kyllinger.

De tager gerne færdigkøbt æggefoder eller hakket hårdkogt æg (koges ca. 15 min, for at koge svovlindholdet bort), skal det være rigtig godt blandes ægget med fint hakket brændenælde.

For at minimere risikoen for problemer med æglægning, kan man et par gange om måneden overhælde frøet med lidt levertran eller madolie, og lade det trække i nogle timer.

Et alsidigt foder minimerer behovet for et ekstra vitamintilskud, men lidt kalk og mineraler bør være til stede. Rent drikkevand dagligt bør være en selvfølge.

8. Sociale behov

De bør holdes parvis i mindre volierer. I større volierer kan de fint gå i selskab med andre fugle. Får de kyllinger kan de fint gå sammen med dem i et par måneder eller tre, men kommer de unge haner i puberteten, hvilket kan udløse ret voldsomme kampe hanerne imellem. Ellers er de rolige af temperament når de blot har lidt at gå og pille i.

Skulle hanen hos bl.a. Kinesisk Dværgvagtelt finde en melorm eller lign. så vil han straks kalde på hønen, når hun så kommer, vil han ofte tage ormen op i næbbet og tilbyde den til hende.

9. Formering og yngelpleje

Hvis der er muligheder for lidt skjul, i form af store græstuer plantet i den udendørs voliere, lidt fyr opsat i en hjørne af den overdækkede del af volieren, eller man kan eventuelt lave en lille kasse. Et bundlag af nåle fra gran eller fyr, lidt bøgeblade eller mos i en sådan hjørne, vil de sætte pris på, og udendørs vil det også virke isolerende mellem reden og den kolde jord. Det sker at hønen lægger enkelte æg rundt i volieren i starten, for så at gå og trille med dem i dagevis måske uger, men pas på med det, da det kan gå i stykker, og så æder de det. De skulle jo nødt få smag for dette. På et tidspunkt samler hun dem måske, eller hun lægger sine 6-12 æg i en lille fordybning som hun skraber, og langt de fleste høner er gode og stabile rugemødre.

Rugetiden varierer lidt mellem de forskellige arter fra 16-20 dage, hvorefter begge forældre fører kyllingerne, der hos Kinesisk Dværgvagtelt ikke er større end hummelbier, når de klækker, og de tåler ikke kulde og fugt. Forældrene er gode til at varme dem, men uden er god afdækning af volieren, klarer de ikke en tordenbyge.

Man skal sørge for at vandskålene er meget lave, de første dage, da de små kyllinger ellers ikke kan komme op af vandskålen, hvilket ofte vil være fatalt. Man kan evt. forebygge dette ved at lægge småsten i drikkeskålen, sådan at der kun er små hulrum.

10. Typiske tegn på sygdom og nedsat trivsel

Sunde og raske fugle bevæger sig rundt i volieren og har klare øjne. De bør ikke sidde stille og apatiske hen, og det er skidt hvis de ikke længere kan holde fjerdragten i orden. De kan også få problemer med at holde tæerne fri for klumper af afføring, selv om volieren er renholdt. Det kan ske at høner får problemer med æglægningen. Hvis ægget sætter sig fast kan det være fatalt for hende, og hun bør anbringes i en lille kasse ved en radiator eller en varmelampe. Ægget vil så oftest blive lagt uden problemer. Se afsnittet om fodring hvordan man kan minimere dette.

Øvrige informationer

(VAGTEL hane samt høne til højre)>

Udseende: Vagtelt: Overside mørkebrun med lyse striber, lysere under side
Lys stribe over øje. Hane har lys aftegning på hage og strube.

Japansk Vagtelt: Meget lig Vagtelt, hanen har mørk masketegnning. Der findes en del mutationer som har andre farver. Der er fremavlet en meget stor type til kødproduktion (1,1 JAPANSK > VAGTEL samt en lys mutation til højre)

<**Harlekinvagtelt** er lidt mindre og mørkere end Vagtelt. Hønen adskiller sig ellers kun på en lysere øjenbrynsstribe. Hanen har renhvide og sorte aftegninger i hovedet, en renhvid øjenbrynsstribe, et sort brystskjold, rødbrune flanker og bug.

Regnvagtelt er lidt mindre end Vagtelt. Høne minder meget om dennes høne, > men mangler lidt gulbrunt på håndsvingfjer. Hane har jetsort/hvid aftegning i maske og hoved. Sort bryst, lys bug, med meget kraftige sorte striber på flanker

Kinesisk Dværgvagtelt: Hane mørk brun overside, hovedsider, øvre bryst, flanker, hale varm blågrå. Øvrige underside rødbrun. På hage/strube sort/hvide aftegninger. >

Høne mørkebrun overside med lyse striber. Undersiden cremefarvet med sorte aftegninger. De har begge to gul ben og sort næb. >

Der findes en hel del mutationer lige fra hvide til næsten sorte fugle, der er brogede fugle og nogle med "rødtligt" bryst

Udbredelse

Vagtelt: Store dele af Europa, Asien og Afrika – **Japansk Vagtelt:** Japan, Korea, Sibirien, Mongoliet og Nordkina – **Regnvagtelt:** Indien, Pakistan, Bangladesh og Myanmar – **Harlekinvagtelt:** Afrika syd for Sahara undtagen de tørreste områder og egentlige regnskove – **Kinesisk Dværgvagtelt** i det sydøstlige Asien, Indonesien, Philippinerne, New Guinea og nordlige Australien.

Lovgivning og dokumentation

Disse vagtler er ikke omfattet af krav om CITES certifikat-
Opdrættede fugle kan handles frit inden for EU.

Slutblok

Denne pasningsvejledning er for hold af fugle som familie- eller hobbydyr. Disse fugle kan eventuelt holdes forsvarligt på andre måder end beskrevet i denne vejledning.

Denne pasningsvejledning er lavet af Kristian Saugbjerg Andersen, Landsorganisationen Danske Fugleforeninger (ldf-net.dk) med støtte fra Dyrevelfærdspuljen, 2014.